

31.02.02 Акушер эше белгечлеге өчен
ТАТАР ТЕЛЕ ҺӘМ ҺӨНӘРИ СӨЙЛӘМ СӘНГАТЕНЕҢ
ЭШ ПРОГРАММАСЫ

2019 ел

КИЛЕШЕНДЕ

«31» 08 2019г.

Укыту процессы буенча директор
урынбасары

 Р.М.Зеленкова

РАСЛАНДЫ

Теллэр ойрэнү берлэшмәсе
протокол № 1 от «31» 08 2019г.

ЦМК

рәисе /Г.Ш.Шакирова

Татар теленнән эш программасы дәүләт федераль укыту стандартына нигезләнеп урта һөнәри белемнең 31.02.02 «Акушер эше» белгечлеге өчен төзелде

Төзүче оешма: Дәүләт автономияле һөнәри белем бирү учреждениясе «Түбән Кама медицина көллияте».

Төзүче:

Зайнуллина Илһамия Зәкиевна - Түбән Кама медицина көллиятенең татар теле укытучысы.

ЭЧТӨЛӨК

	стр.
ПРОГРАММАНЫҢ ПАСПОРТЫ	4
УКУ ФӘНЕНЕҢ ЭСТӨЛЕГЕ ҺӘМ СТРУКТУРАСЫ	5
УКУ ФӘНЕН АЛЫП БАРУ ӨЧЕН БУЛДЫРЫЛГАН ЧАРАЛАР	18
СТУДЕНТЛАРНЫҢ БЕЛЕМНӨРЕН БӘЯЛӨҮ БУЕНЧА МЕТОДИК КҮРСӘТМӘЛӘР	21

1. ПРОГРАММАНЫҢ ПАСПОРТЫ

1.1. Программаны куллану өлкәсе

Татар теле һәм һөнәри сөйләм теленнән эш программасы махсус профессиональ уку йортларының татар телен һәм әдәбиятын өйрәнүче, татар телендә сөйләшүче студентлар өчен 31.02.02 Акушер эше белгечлеге өчен

1.2. Төп һөнәри белем бирү программасының уку фәннәре структурасындагы урыны: Татар теле һәм һөнәри сөйләм теле гуманитар, социаль – экономик циклга карый.

1.3. Уку фәнненең максаты һәм бурычлары – студентларның белем һәм күнекмәләренә төп таләпләр:

Уку фәнненең максаты һәм бурычлары:

- студентларның медицина терминологиясе: кеше әгъзаларының, авырулар, аларның төрләре, авырту төрләренең, дару үләннәренең русча – татарча әйтелешен үзләштерүгә ирешү;
- студентларның татар әдәби телен үзләштерүенә, текстны аңлап, сәнгатьле итеп, йөгерек укуына, дәрәҗә яза белүенә, әдәби тел нормаларын саклап, төрле темаларга иркен сөйләшүенә ирешү;
- студентларны, гомумән, татар әдәбияты, халык авыз ижаты, татар халкының жыр-музыкасы, театры, сынлы сәнгать белән таныштыру, шагыйрьләр, язучылар һәм аларның әсәрләрен үзләштерүләренә ирешү;
- халык тарихын һәм мирасын өйрәнү аша яшүсмерләрдә Ватанга, халыкка, туган телгә мәхәббәт, олыларга, кечеләргә һәм, гомумән, кешегә ихтирам, мәрхәмәтлелек, шәфкатьлелек тәрбияләү.

Курс ахырында студентлар түбәндәге белем һәм күнекмәләргә ия булырга тиеш:

- медицина терминологиясе: кеше әгъзаларының, авырулар, аларның төрләре, авырту төрләренең, дару үләннәренең русча – татарча әйтелешен белү;
- әдәби әсәрнең жанрын билгели белү;
- әдәби әсәрнең сюжетын тотып ала белү;
- уңай герой, лирик герой төшенчәләрен аера белү;
- әдәби әсәрләрдән сурәтләү чараларын таба белү.
- татар халкының бәйрәмнәре, гаилә-көнкүреш, горәф-гадәт һәм йолаларын аңлата белү;
- милли орнаментларны аера белү;
- халык авыз ижаты жанрларын аера, аларга аңлатма бирә белү;
- әдипләрнең тормыш юлы һәм ижаты турында тулырак мәгълүмат бирә белү;
- матур әдәбиятның башка сәнгать төрләре белән бәйләнешен күрсәтә белү;
- укылган текст турында әңгәмәдә катнаша алу, сөйләмдә гади һәм жәенке жөмлеләрдән файдалана алу;

- өйрәнелгән язучылар турында сөйләп бирү;
- укылган текстның эчтәлеген сөйли һәм нәтижә ясый белү, аңа үз мөнәсәбәтеңне белдерә алу;
- уку һәм сөйләм барышында орфоэпик нормаларны саклау.

1.4. Программада бирелгән сәгатьләр саны:

тулы уку сәгате 294 сәгать, шул исәптән:
 гамәли дәрәсләр 196 сәгать;
 мөстәкыйль эшләр 98 сәгать.

2. УКУ ФӘНЕНЕҢ ЭЧТӘЛЕГЕ ҺӘМ СТРУКТУРАСЫ

2.1. Уку фәнненең күләме һәм эш төрләре

Эш төрләре	Сәгатьләр саны
Тулы уку сәгате (барлыгы)	294
Гамәли дәрәсләр (барлыгы)	196
Теория һәм гамәли дәрәсләр	164
Белемнәрне тикшерү	28
Билгеле зачет	4
Мөстәкыйль эшләр (барлыгы)	98
Йомгаклау дәресе билгеле зачет формасында	

2 курс

2.2. Примерный тематический план и содержание учебной дисциплины «Татарский язык»

Наименование разделов и тем	Содержание учебного материала, лабораторные работы и практические занятия, самостоятельная работа обучающихся	Объем часов	Уровень освоения
1	2	3	4
Тема 1. Татар халкы тарихы.	Теманың эчтәлегә. Татар халкының килеп чыгышы. Болгар дәүләте, Алтын Урда, Казан ханлыгы.	2	1
Тема 2. Татар халкының тарихи мэдәни мирасы.	Теманың эчтәлегә. Язу үрнәкләре. Аш – су. Жыр һәм био. Язу үрнәкләре, әдәбият. Архитектура истәлекләре.	2	2
Мөстәкыйль эш: Тема буенча реферат төзүгә		4	2
Тема 3. Миф, дин, сәнгать.	Теманың эчтәлегә. Миф, дин, сәнгать. Алар арасында бәйләнеш.	2	1
Тема 4 Татар сәнгатенен барлыкка килүе	Теманың эчтәлегә. Татар сәнгатенен барлыкка килүе. Татар сәнгатенен төрләре, үзенчәлекләре. Төрле чор үрнәкләре.	2	2
Тема 5. Татар халкының горөф – гадәтләре. Мөстәкыйль эш	Теманың эчтәлегә. Татар халкының горөф – гадәтләре, бәйрәмнәре, аларның тәрбияви үзенчәлекләре, халык тормышында тоткан урыннары. “Татар халкының горөф – гадәтләре” темасына мөстәкыйль эш.	2	2

Тема 6. Календарь йолалар, гаилә бәйрәмнәре	Теманың эчтәлегә. Календарь йолалар, гаилә бәйрәмнәре. Аларның кеше тормышында тоткан урыны.	2	2
Мөстәкыйль эш: Тема буенча чыгыш эзерләргә		4	3
Тема 7. Милли киём үрнәкләре.	Теманың эчтәлегә. Милли киём үрнәкләре. Өс, баш, аяк киёмнәре, аларны бизәү алымнары. Бәйрәм, эш киёмнәре.	2	2
Тема 8. Татар халкының бизенү әйберләре	Теманың эчтәлегә. Татар халкының бизенү әйберләре. Аларның төрләре, эшләнеше, тормышта кулланышы.	2	2
Тема 9. Контроль эш	Теманың эчтәлегә. Сочинение “Халкымның бай тарихы.”	2	2
Тема 10. Куренекле мөгърифәтчеләр	Теманың эчтәлегә. Ш. Мәржәни, К. Насыри, Ф. Аитова, М. Мозафарияләрнен мөгърифәт өлкәсендәге эшчәнлеге.	2	2
Тема 11. Татар театры тарихы	Теманың эчтәлегә. Татар театры оешуы тарихы. «Сәйяр» һәм «Нур» труппалары. Беренче спектакльләр.	2	2
Тема 12. Татар театрының беренче артистлары	Теманың эчтәлегә Татар театрының беренче артистлары. Беренче рольләр.	2	2
Мөстәкыйль эш: тема буенча презентация төзәргә		4	
Тема 13. Беренче музыкаль әсәрләр Мөстәкыйль эш	Теманың эчтәлегә. Беренче музыкаль әсәрләр, аларның язылу тарихы, сәхнәләрдә уйналуы. “Театр тарихы” темасына тест эшләү.	2	2
Тема 14. Балалар театры оешу	Теманың эчтәлегә. Балалар театры оешу. Беренче спектакльләр.	2	2
Тема 15. Төрле өлкәләрдә татар театрларының оешуы	Теманың эчтәлегә. Төрле өлкәләрдә татар театрларының оешуы. Беренче уйналган спектакльләр.	2	2

Тема 16. Контроль эш	Теманың эчтәлеге. “Татар халкы тарихы” темасына презентацияле чыгышлар.	2	2
Тема 17. Күренекле татар шагыйре – Г. Тукай.	Теманың эчтәлеге. Г. Тукайның тормыш юлына күзәтү ясау. Г. Тукай шигырьләрендә сәясәт, мөхәббәт, туган як, туган тел темалары. Аның сатира өлкәсендәге эшчәнлеге. “Печән базары, яхуд яңа Кисекбаш” әсәре.	2	2
Тема 18. Герой – шагыйрь – Муса Жәлил.	Теманың эчтәлеге. Муса Жәлиленң тормыш юлына күзәтү ясау. Аның шигырьләрендә батырлык, иреккә омтылыш, сагыш, мөхәббәт темалары. Моабит дәфтәре.	2	2
Мөстәкыйль эш: М.Жәлил һәм Г.Тукай турында тестлар һәм кроссвордлар төзәргә		4	2
Тема 19. Түбән Кама шәһәре тарихы. Татарстан һәм Россия дәүләтләре символлары	Теманың эчтәлеге. Түбән Кама шәһәре тарихы. Медицина көллияте тарихы. Татарстан һәм Россия дәүләтләре символлары	2	2
Мөстәкыйль эш:	Йомгаклау дәрәсәнә әзерләү	4	2
Тема 20. Йомгаклау дәресе.	Теманың эчтәлеге. Алдан бирелгән сораулар буенча телдән тикшерү	2	2

3 курс

Наименование разделов и тем	Содержание учебного материала, лабораторные работы и практические занятия, самостоятельная работа обучающихся	Объем часов	Уровень освоения
1	2	3	4
Тема 1.Тел турында гомуми мәгълумат.	Теманың эчтәлеге Тел турында гомуми мәгълумат. Тел турында законнар.	2	1

Телләрне өйрәнү турында законнар	Икетеллек. Телләрне саклау, өйрәнү.		
Тема 2. Татар теленең үзенчәлекләре	Теманың эчтәлегенә Татар теленең үзенчәлекләре.	2	2
Тема 3. Контроль диктант	Теманың эчтәлегенә “Сүзләр, сүзләр...” исемле биремле диктант.	2	2
Тема 4. Халык авыз ижаты.	Теманың эчтәлегенә Татар халык авыз ижатының тарихы. Аның төрләре.	2	3
Мөстәкыйль эш: халык авыз ижаты турында укырга		4	3
Тема 5. Татар мифологиясе	Теманың эчтәлегенә Халык ижатының иң борынгы, иң катлаулы, үзенчәлекле төрлөрәннән берсе - мифлар	2	2
Тема 6. Дастаннар, ревятьләр, легендалар	Теманың эчтәлегенә “Жанлы тарих” ролен башкаруда дастаннар, ревятьләр, легендаларның роле.	2	2
Тема 7. Афористик ижат төрләре	Теманың эчтәлегенә Татар халык ижатында әйтеп бетергесез бай хәзинә тәшкит иткән афористик ижат төрләре. Мәкальләр, әйтемнәр, табышмаклар, жор сүзләр һ.б.	2	2
Тема 8. Семинар дәрес	Теманың эчтәлегенә Афористик ижат төрләре буенча семинар дәрес	2	3
Тема 9. Бәетләр, мөнәҗәтләр	Теманың эчтәлегенә Бәетләр, мөнәҗәтләр. Аларның төрләре, кулланыш сфералары.	2	2
Тема 10. Жырлы – биюле йолалар һәм бәйрәмнәр.	Теманың эчтәлегенә Жырлы – биюле йолалар һәм бәйрәмнәр. Уен – бию жырлары һәм такмаклар	2	2
Тема 11. Тарихи жырлар	Теманың эчтәлегенә	2	2

	Тарихи жырлар, аларның язылу тарихы. Төрле чорларда язылган жырлар.		
Тема 12. Контроль эш	Теманың эчтәлеге Сочинение “Халкым байлыгы – аның авыз ижаты”	2	2
Тема 13. Татар әдәбиятында медицина темасы чагылышы.	Теманың эчтәлеге Татар әдәбиятында медицина темасы чагылышы.	2	1
Тема 14. Г.Әпсәләмовның тормышы, ижаты.	Теманың эчтәлеге Г.Әпсәләмовның тормыш һәм ижаты юлы, яулаган үрләре.	2	2
Мөстәкыйль эш: “Ак чәчәкләр” романын укырга		8	3
Тема 15. “Ак чәчәкләр” романының язылу тарихы	Теманың эчтәлеге “Ак чәчәкләр” романының язылу тарихы	2	
Тема 16. Әсәрнең төп геройлары, аларның тормыш һәм хезмәт юлы	Теманың эчтәлеге Әсәрнең төп геройлары, аларның тормыш һәм хезмәт юлы. Авырулар һәм медицина хезмәткәрләре.	2	2
Тема 17. Контроль эш	Теманың эчтәлеге Изложение. “Ак чәчәкләр” романыннан өзек.	2	2
Тема 18. М.Маликова тормышы һәм ижаты.	Теманың эчтәлеге М.Маликова тормышы һәм ижаты.	2	2
Мөстәкыйль эш: “Шәфкать” романын укырга		8	3
Тема 19. “Шәфкать” романының язылу тарихы	Теманың эчтәлеге “Шәфкать” романының язылу тарихы	2	2
Тема 20. Романдагы геройларның тормыш һәм хезмәт юлы	Теманың эчтәлеге Романдагы геройларның тормыш һәм хезмәт юлы	2	2
Тема 21. Романда кешелеклелек сыйфатлары бирелеше.	Теманың эчтәлеге Романда кешелеклелек сыйфатлары бирелеше.	2	2
Тема 22. С.Сөләйманова тормышы һәм ижаты. “Гөлбадран” әсәре	Теманың эчтәлеге С.Сөләйманова тормышы һәм ижаты. “Гөлбадран” әсәре	2	2
Мөстәкыйль эш: “Гөлбадран” әсәрен укырга		5	3

Тема 23. Өсөрдөгө геройларнын тормыш нем хезмэт юлы	Теманын эчтөлегө Өсөрдөгө геройларнын тормыш нем хезмэт юлы	2	2
Тема 24. Контроль эш	Теманын эчтөлегө Сочинение “Өдөби эсэрлерде - шөфкатгеллек темасы”	2	3
Тема 25. Медицина өлкөсөндө хезмэт итүче язучыларыбыз.	Теманын эчтөлегө Медицина өлкөсөндө хезмэт итүче язучыларыбыз. Шигърият кичесе.	4	1
Тема 26. “Саламатлек – зур байлык” темасына караган текстлар белен эшлөү	Теманын эчтөлегө “Саламатлек – зур байлык” темасына караган текстлар белен эшлөү, аларны уку, сорууларга жавап биру, фикер алышу.	2	2
Мөстакыйль эш: Тест нем кроссвордлар төзөргө		5	3
Тема 27. Билгеле зачет	Теманын эчтөлегө Билетлар буенча тикшеру	2	2

4 курс

Наименование разделов и тем	Содержание учебного материала, лабораторные работы и практические занятия, самостоятельная работа обучающихся	Объем часов	Уровень освоения
1	2	3	4
Тема 1. Медицина терминнары сүзлөгө.	Теманын эчтөлегө Медицина терминнары сүзлөгө. Тышкы нем эчке агъзалар. Авыру билгелере. Девалауга кагылышлы сүзлөр.	2	2
Тема 2. Тышкы нем эчке агъзалар	Теманын эчтөлегө Тышкы нем эчке агъзалар. Аларнын тәржемесен өйрөнү, жөмлөлөр төзү, сорууларга жавап биру.	2	2
Тема 3. Авырулар нем аларнын	Теманын эчтөлегө Авырулар нем аларнын билгелере. “Аягым пеште”, “Эчем	2	2

билгеләре	авырта”, “Салкын тигән” темаларына эшлекле уен. “Тапшырылмаган хатлар” повестеннан өзеке уку.		
Тема 4. Авыруны карау.	Теманың эчтәлегә Авыруны карау кагыйдәләре. Ситуацион мәсьәләләр чышу. “Шэфкать тугашы палатада” темасына эшлекле уен.	2	2
Тема 5. Табиб кинәшләре Мөстәкыйль эш	Теманың эчтәлегә Табиб кинәшләре. Ситуацион мәсьәләләр чышу. “Ак чөчәкләр” романыннан өзеке уку. “Анатомик терминнар” темасы буенча тест.	2	2
Мөстәкыйль эш: төзегән текстларны истә калдырырга		4	3
Тема 6. Авыртуны билгеләү	Теманың эчтәлегә Авыртуны билгеләү. Тема буенча эшлекле уен төзү. Ситуацион мәсьәләләр чышу.	2	2
Тема 7. Медицина хезмәткәренен вазыйфалары, бурычлары.	Теманың эчтәлегә Медицина хезмәткәренен вазыйфалары, бурычлары. Сөйләм өдәбе.	2	2
Тема 8. Даруханәдә. Мөстәкыйль эш	Теманың эчтәлегә Даруханәдә. Фармацевтларның вазыйфалары, бурычлары. Сөйләм өдәбе.” Даруханәдә” темасына мөстәкыйль эш.	4	2
Мөстәкыйль эш: “Ризыгың шифа булсын” китабын укырга.		5	3
Тема 9. Татарстанның яшел даруханәсе.	Теманың эчтәлегә Татарстанның яшел даруханәсе. Безнең якларда үсә торган дару үләннәре, аларның кулланыш сфералары	2	2
Тема 10. Дару үләннәренен русча – татарча әйтәлеше.	Теманың эчтәлегә Дару үләннәренен русча – татарча әйтәлеше. Аларның тәржемәсен өйрәнү, жөмләр төзү, сорауларга җавап бирү.	2	2
Тема 11. Дару үләннәрен жыю, киптерү, саклау	Теманың эчтәлегә Дару үләннәрен жыю, киптерү, саклау.	2	2
Тема 12. Дару үләннәре белән	Теманың эчтәлегә	2	3

дөвалану	Дару үләннәре белән дөвалану. Үсемлекләр табигать аптекасы.Куллану кагыйдәләре.			
Тема 13. Контроль эш	Теманың эчтәлеге Изложение. “Гөлбадран” әсәреннән өзек.	2	2	2
Тема14.Шәриф Хөсәенов.”Әниемнең ак күлмәге” әсәре.	Теманың эчтәлеге Шәриф Хөсәеновның тормыш һәм ижаг юлы. ”Әниемнең ак күлмәге” әсәре.	2	2	2
Мөстәкыйль эш: ”Әниемнең ак күлмәге” әсәрен укырга		6		3
Тема15. Әсәрдә балаларның әниләрәнә булган мөнәсәбәте	Теманың эчтәлеге Әсәрдә балаларның әниләрәнә булган мөнәсәбәте. Ә.Еники “Әйтелмәгән васыять”. Әсәрләрнең тәрбияви үзенчәлекләре.	2	2	2
Тема 16. Туфан Миннуллин “Әниләр һәм бәбиләр”.	Теманың эчтәлеге Туфан Миннуллинның тормышы һәм ижаг юлы. “Әниләр һәм бәбиләр” әсәре.	2	2	2
Мөстәкыйль эш: “Әниләр һәм бәбиләр” әсәрен укырга		4		3
Тема 17. Әсәрдә аналар, аларның балага булган мөнәсәбәте	Теманың эчтәлеге Әсәрдә аналар, аларның балага булган мөнәсәбәте. Әсәрнең тәрбияви үзенчәлекләре.	2	2	2
Тема 18. Контроль эш	Теманың эчтәлеге Сочинение “Әдәби әсәрләрдә ана образы”	2	2	3
Тема 19. Күренекле драматурглар	Теманың эчтәлеге Күренекле драматурглар: К.Тинчурин, М.Фәйзи, Аларның дөньякүләм танылган әсәрләре.	2	2	2
Мөстәкыйль эш: Бүгенге көн драматургиясе турында укырга		4		3
Тема 20. Данлыклы сәхнә әсәрләре	Теманың эчтәлеге Данлыклы сәхнә әсәрләре: “Зәңгәр шәл”, “Галиябану” һ.б. Аларның язылу тарихы, төрле илләр сәхнәләрендә уйналуы.	2	2	2
Тема 21. Күренекле татар композиторлары.	Теманың эчтәлеге Күренекле татар композиторлары. Р.Яхин, С.Садыйкова һ.б.	2	2	2

	Аларның танылган хезмәтләре.		
Мөстәкыйль эш: 1 композитор ижаты буенча презентация, чыгыш эзерләргә		2	3
Тема 22. Дөнья сәхнеләрендәге музыкаль әсәрләр	Теманың эчтәлегенә Дөнья сәхнеләрендәге музыкаль әсәрләр. Аларның барлыкка килүе, сәхнеләрдә уйналышы.	2	2
Тема 23. Күренекле татар рәссамнары.	Теманың эчтәлегенә Күренекле татар рәссамнары. Аларның ижаты. Сәнгать өлкәсендә яулаган жинүләре	2	2
Тема 24. Тагарстан музейлары. Мөстәкыйль эш	Теманың эчтәлегенә Татарстан музейлары. Аларның ачылу тарихы. Истәлекле вакыйгалар. “Татар сәнгате” темасы буенча мөстәкыйль эш.	2	2
Тема 25. Күренекле язучыларыбыз	Теманың эчтәлегенә Күренекле язучыларыбыз. Аларның ижаты.	2	2
Тема 26. Бүгенге көн шигъриятенә күзәтү.	Теманың эчтәлегенә Бүгенге көн шигъриятенә күзәтү. Шигъриятнең юнәлешләре.	2	2
Тема 27. Балачак әдипләре	Теманың эчтәлегенә Балачак әдипләре: Резеда Вәлиева, Гөлшат Зәйнашева, Ләбибә Ихсанова һ.б. Аларның ижаты.	2	1
Тема 28. Күренекле татар хатын – кызлары	Теманың эчтәлегенә Күренекле татар хатын –кызлары, аларның төрле өлкәләрдә яулаган жинүләре.	2	1
Тема 29. Контроль эш	Теманың эчтәлегенә “Күренекле татар хатын –кызлары” темасына презентацияле чыгышлар.	2	2
Тема 30. Түбән Кама төбәгенен ижади шәхесләре.	Теманың эчтәлегенә Түбән Кама төбәгенен ижади шәхесләре. Әдәбият һәм сәнгать	2	1

	өлкәсендә хезмәтләре.		
Тема 31. Ф.Абдуллинның тормышы һәм ижаты	Теманың эчтәлегенә Ф.Абдуллинның тормыш юлы. Ижади эшчәнлегенә. “Кама таңнары” берләшмәсендә хезмәтләре.	2	2
Мөстәкыйль эш: “Түбән Кама йөрәгем түрендә” китабын укырга		5	3
Тема 32. Г.Ибатуллинаның тормышы һәм ижаты	Теманың эчтәлегенә Г.Ибатуллинаның тормыш юлы. Ижади эшчәнлегенә. Шигърьләрендә тормышка, Түбән Кама шәһәрэнә булган мөхәббәт.	2	1
Тема 33. М.Логинованың тормышы һәм ижаты	Теманың эчтәлегенә М.Логинованың тормыш юлы. Ижади эшчәнлегенә. Шигърьләрендә тормышка, балаларына, ата – анасына хөрмәт, мөхәббәткә карашы.	2	1
Тема 34. Н.Токмачевның тормышы һәм ижаты	Теманың эчтәлегенә Н.Токмачевның тормыш юлы. Ижади эшчәнлегенә. Шигърьләрендә тормышка, дусларга, туганнарга, яшлек дусларыгармунга мөнәсәбәт.	2	1
Мөстәкыйль эш: Н.Токмачевның I шигърен ятларга		4	3
Тема 35. Контроль эш	Теманың эчтәлегенә “Түбән Кама төбәгенә ижади шәхесләре” темасына рефератлар яклау..	2	2
Тема 36. Гаилә - гомер бишегем.	Теманың эчтәлегенә Гаилә - гомер бишегем. Гаиләдә мөнәсәбәтләр. Бер – беренә карата хөрмәт, сакчыл караш, җаваплылык хисләре тәрбияләү.	2	2
Мөстәкыйль эш: “Минем гаиләм” темасына чыгыш әзерләргә		4	2
Тема 37. “Олыласаң олыны – хөрмәтләрләр үзенне”	Теманың эчтәлегенә “Олыласаң олыны – хөрмәтләрләр үзенне”. Гаиләдә әби –	2	2

	бабайга, эти - энигэ, туганнарга карата мөнэсэбэт.		
Тема 38. Бала тәрбияләү серләре	Теманың эчтәлеге Бала тәрбияләү серләре. Бала тәрбияләүдә гайләнен тоткан урыны. Хезмәт тәрбиясе, эстетик, әхлак тәрбиясе.	2	2
Тема 39. Әхлак дәрәсләре. “Киёмгә карап каршы алалар, акылга карап озаталар”	Теманың эчтәлеге Әхлак дәрәсләре. Әхлак таләпләре, аларның үтәләше. “Киёмгә карап каршы алалар, акылга карап озаталар”. Тормышта тышкы кыяфәтнең мөһимлеге.	2	2
Мөстәкыйль эш: тема буенча мисаллар белән чыгыш әзерләргә		2	3
Тема 40. “Яхшы сүз – жан азыгы” Мөстәкыйль эш	Теманың эчтәлеге “Яхшы сүз – жан азыгы”. Яхшы сүзнен яхшы тәрбия бирүдә тоткан урыны. Матур сөйләшә белү күнекмәләре.” Әхлак дәрәсләре” темасына мөстәкыйль эш.	2	2
Тема 41. “Кешене туйдыручы – һөнәр”	Теманың эчтәлеге “Кешене туйдыручы – һөнәр”. Кеше тормышында һөнәрнең мөһим урыны	2	2
Тема 42. “Шәфкатьләлек бизи кешене”	Теманың эчтәлеге “Шәфкатьләлек бизи кешене”. Кешеләкләлек, ярдәмчеллек, изгеләк сыйфатлары тәрбияләү.	2	2
Тема 43. Контроль эш	Теманың эчтәлеге Сочинение “Булачак һөнәрәм һәм мин”	2	2
Тема 44. С.Шәрипова “Ризыгын шифа булсын”	Теманың эчтәлеге С.Шәрипова “Ризыгын шифа булсын”. Шифалы туглану. Ашау – эчү әдәбе.	2	2
Мөстәкыйль эш: “Ризыгын шифа булсын” китабын укырга		2	3

Тема 45. “Сәламәтлекнең беренче кагыйдәсе – дәрәс туклану”	Теманың эчтәлегенә “Сәламәтлекнең беренче кагыйдәсе – дәрәс туклану” темасына аудитория каршында чыгыш	2	2
Тема 46. “Сәламәтлекнең икенче кагыйдәсе – дәрәс яшәү”	Теманың эчтәлегенә “Сәламәтлекнең икенче кагыйдәсе – дәрәс яшәү” темасына аудитория каршында чыгыш	2	2
Мөстәкыйль эш: Сәламәт яшәү кагыйдәләрен өйрәнәргә		2	3
Тема 47. Рәсми эш кәгазьләре.	Теманың эчтәлегенә Рәсми эш кәгазьләренә төрләр, кулланылыш сфералары	2	2
Тема 48. “Сәламәтлек – зур байлык” темасына караган текстлар белән эшләү.	Теманың эчтәлегенә “Сәламәтлек – зур байлык” темасына караган текстлар белән эшләү. “Әлдермештән Әлмәндәр” әсәреннән өзек. Сорауларга җавап бирү.	2	2
Мөстәкыйль эш: Зачет сораулары буенча әзерләнергә		4	3
Тема 49. Билгеле зачет	Теманың эчтәлегенә Бирелгән сораулар буенча белемнәренә тикшерү	2	2

3. УКУ ФӘНЕН АЛЫП БАРУ ӨЧЕН БУЛДЫРЫЛГАН ЧАРАЛАР

3.1. Материяль- техник тәэмин итүгә таләпләр

Уку фәнен алып бару өчен татар теле һәм әдәбияты кабинеты булу мөһим.

Уку бүлмәсен жиһазландыру:

- студентлар саны буенча утыру урыны;
- укытучының эш урыны;
- гади һәм магнитлы такта;
- китап шкафлары;
- киём һәм күргәзмә шкафлары.

Техник уку чаралары:

Ноутбук, компьютер, проектор.

3.2. Курсның мәгълүмати тәэмин ителеше.

Тәкъдим ителгән өстәмә әдәбият һәм интернет ресурслар

Өстәмә материал (ӨМ):

1. Алишев, С.Х. Татар тарихчылары /С.Х.Алишев.- Казан: Татар. кит. нәшр., 2006.-206б.
2. Хәйри, Ә. Татар театры /Ә.Хәйри. - 2 нче басма, тулыландырылган. - Казан: Мәгариф нәшр., 2003.- 308б.
3. Логинова, М. Гашыйк чышмә: шигырьләр, повесть, хикәяләр /М.Логинова. - Казан: Татар. кит. нәшр., 2004.-159б.
4. Драмалар, комедияләр, хикәяләр. Тинчурин К. /төз. Ф.Бәширов.- Казан: Татар. кит. нәшр., 2007.-351б.
5. Татар классик драматургиясе: Г.Камал, М.Фәйзи /Төз. Ф.Ә.Ганиева. - Казан: Татарстан Хәтер, 2004.- 463б.
6. Жәлил, М. Моабит дәфтәре / М. Жәлил.- Казан: Тат. кит. нәшр.,1986.- 312б.
7. Червонная, М.С. Искусство советской Татарии /М.С.Червонная.- М.: Изобразительное искусство, 1978.- 295с.
8. Хөсәенов, Ш.Н. Пьесалар /Ш.Н.Хөсәенов. - Казан: Тат. кит. нәшр.,1979.- 288б.
9. Даутов, Р.Н. Балачак әдипләре: Биобиблиографик белешмәлек: 2 китаплар.- Казан: Мәгариф, 2004.-286б. / Р.Н. Даутов.
10. Нәфыйков, К. Үткәннәргә сәяхәт / К.Нәфыйков. - Казан: Тат. кит. нәшр.,1993.-48б.
11. Абдуллин, Ф. Түбән Кама йөрәгем түрендә / Ф.Абдуллин. - Нижнекамск: Гузель.- 2011.-99с.

12. Завьялова, М.К. Татар милли киеме / М.К.Завьялова.- Казан:Заман, 1996.- 256б.
13. Золото и серебро казанских татар: Сборник статей.- Казан: Заман, 2002.- 160с.
14. Сүз эчендә хикмәт бар: Татар халык иҗаты /төз. З.М.Гыйниятова.- Казан: Мәгариф, 1999.-287б.
15. Сөюләрең чыннан булса /төз. Р.И.Раскулова.:XX йөз башы татар драматургиясе. - Казан: Мәгариф, 2003.-351б.
16. Татар халык иҗаты: Хрестоматия /төз. Ф.Урманче. - Казан: Мәгариф, 2004.-479б.
17. Баһаветдинова, Т.Ш. Тагын кайттым сиңа әйләнеп /Т.Ш. Баһаветдинова.- Түбән Кама, Ихлас, 2008.-113б.
18. Әпсәләмов, Г. Ак чәчәкләр /Г.Әпсәләмов.- Казан: Татар. кит. нәшр., 1989.- 510б.
19. Тукай.:Дөнья халыклары Тукай турында /төз. Р.Акъегет. - Казан: Татар. кит. нәшр., 2006.-222б.
20. Тукай Г.: Фотоальбом /төз. З.Бәширов, М.Мәһдиев. - Казан: Татар. кит. нәшр., 2006.-303б.
21. Дәүләтшин, Г. Борын – борын заманда...: Миф, дин, сәнгать / Г.Дәүләтшин. -Казан: Татар. кит. нәшр., 2009.-51б.
22. Алексеева, Л.Г.Казан татарларының алтын һәм көмеше/Л.Г. Алексеева.- Казан: Заман, 2002.-159б.
23. Казыйханов, В.С. Әхлак дәрәсләре / В.С.Казыйханов. - Казан:Матбугатйорты, 2004.-222б.
24. Гыйззәт, Б. Татар совет театры /Б.Гыйззәт.- Казан: Татар. кит. нәшр., 1975.-492б.
25. Баязитова, Ф.С. Татар халкының бәйрәм һәм көнкүреш йолалары /Ф.С.Баязитова.- Казан: Татар. кит. нәшр., 1995.-158б.
26. Хуҗиәхмәтов, Ә.Н. Тәрбия – мәңгелек фәлсәфә /Ә.Н.Хуҗиәхмәтов.- Казан: Мәгариф, 2000 .- 223 б.
27. Тукмачев, Н. Гомерем Питраулары. Шигырьләр, поэмалар һәм җырлар /Н.Тукмачев.- Түбән Кама. 2008. -250б.
28. Расулова, З.А.Мәгърифәт йолдызлыгында / З.А.Расулова, А.Н.Хузиахметов. -Казан:Матбугат йорты, 1998.- 278 б.
29. Шәрипова, С. Кеше, сәламәтлек, ислам /С.Шәрипова.- Казан: Татар. кит. нәшр., 1995.- 206б.
30. Сөләйманова, С. Гөлбадран /С.Сөләйманова. - Казан: Татар. кит. нәшр.,
31. Шамсутдинова, Р.Р. Медицинская терминология в татарском языке / Р.Р.Шамсутдинова. – Казань, 2001
- 32.. Медицинский русско – татарский толковый словарь /под общей ред. М.Гимадеева.- Казань: Магариф, 2003
33. Маликова, М.Г. Шәфкәт / М.Г.Маликова.- Казань:Таткнигоиздат, 1995.- 319с.

34. Хафизов, М.Х. Мин ярата беләм: Шигырьләр/ М.Х.Хафизов.- Казан: Милли китап, 1999.- 272б.
35. Сокровища зеленой аптеки: Лекарственные растения в медицинской практике /сост. А.П.Кузнецов. - Алма – Ата:Караван, 1991.- 76с.
36. Мазнев, Н.И. Цветной супертравник /Н.И.Мазнев. - М.: ДОМ.ХХІ век: РИПОЛ классик, 2010.- 205с.
37. Насыри, К. Шифалы үләннәр /К.Насыри. – Казан:Раннур, 1999.- 192б.
38. Еники Ә. Әсәрләр. Повестьлар: 5 томда /Ә.Еники.- Казан: Татар. кит. нәшр., 2002.- 400б.
39. Ибәтуллина – Сибгатуллина, Г.И. Күрешергә куллар сузылган: Шигырьләр./ Г.И. Ибәтуллина – Сибгатуллина.- Түбән Кама:Ихлас, 2012.- 192б.
40. Шәрипова, С. Ризыгың шифа булсын / С.Шәрипова.- Казан: Матбугат йорты, 1998.- 291б.
41. Миңнуллин, Т. Әниләр һәм бәбиләр / Т.Миңнуллин. - Казан: Татар. кит. нәшр., 2010
- 42.Зарипова Д.А. Туган тел китабы. 2 кисәк. Әдәбият тарихы./ Д.А. Зарипова., Р.М. Мингараев. – Казан, 2000. - 108б.
- 43.Юсупова, Л.И. Культурное наследие: учебное пособие./ Л.И.Юсупова.- Нижнекамск: УМЦ, 2012. - 88 с
- 44.Шәрәфетдинова Г.Ә. Жылы сүз – жанга дэва. / Г.Ә. Шәрәфетдинова.- Казан: Мәгариф, 2006.- 215б

Интернет-ресурслар:

Мәгълумат интернет – ресурслар буенча

4. СТУДЕНТЛАРНЫҢ БЕЛЕМНӘРЕН БӘЯЛӘУ БУЕНЧА МЕТОДИК КҮРСӘТМӘЛӘР

Студентларның белемнәрен билгеләүдәге күрсәткечләр булып, аларның гамәли дәресләрдә телдән җаваплары һәм язма эш башкарулары, рефератлар, докладлар әзерләү һәм чыгыш ясаулары, тестларны башкару, логик биремнәрне үтәүләре тора. Студентларның белемнәрен бәяләгәндә, программа материалын үзләштерү, аларны практикада куллана белү ягына игътибар итәргә кирәк.

Укытуның нәтижәсе (үзләштерелгән күнекмәләр һәм белемнәр)	Белемнәрне бәяләү буенча методлар һәм формалар
1	2
Күнекмәләр:	
– әдәби тел нормаларын саклап аралашу күнекмәләренә ирешү.	Телдән, язма тикшерү
– татар халкының гаилә-көнкүреш, горейф-гадәт һәм йолалары турында әдәби тел нормаларын кулланып сөйли белү;	Семинар, сочинение, билгеле зачет
– халык авыз ижаты жанрларын тормышта куллану, аларга аңлатма бирә белү;	Телдән, язма тикшерү
- матур әдәбиятның башка сәнгать төрләре белән бәйләнешен белү;	Телдән тикшерү, презентацияле чыгышлар, рефератлар яклау.
– өйрәнелгән язучылар, укылган әсәрнең эчтәлеген сөйли, нәтижә ясый белү, аңа үз мөнәсәбәтеңне белдерә алу; -уку һәм сөйләм барышында орфоэпик нормаларны саклау.	Телдән, язма тикшерү, сочинение, изложение, презентацияле чыгышлар, рефератлар яклау.
– тәкъдим ителгән ситуация, тема яки рәсем турында 12-14 жөмләдән торган текст белән сөйли белү.	Телдән тикшерү
Белемнәр:	
– татар халкының мәдәни мирасын, тарихын белү	Сочинение, телдән тикшерү

<p>- Татар театры тарихын, күренекле театрлар, беренче артистларның исемнәрен белү; - Күренекле шәхесләр турында белү;</p>	<p>Телдән тикшерү, презентацияле чыгышлар.</p>
<p>Халык авыз ижаты жанларын, гореф-гадәт һәм йолаларны белү</p>	<p>Телдән тикшерү</p>
<p>– кеше әгъзаларының, авырулар, авырту билгеләре, дару үләннәренә русча - татарча әйтелешен белергә;</p>	<p>Телдән тикшерү, тест, презентацияле чыгышлар.</p>

Дәүләт автономияле
һөнәри белем биру
учреждениесе «Түбән
Кама медицина
кәллиате»

Татар теле укытучысы

И.З.Зайнуллина

Выписка из ФГОС
по специальности 31.02.02 Акушерское дело
Татарский язык и культура профессиональной речи

В результате освоения учебной дисциплины обучающийся должен **уметь:**

- осуществлять речевой самоконтроль; оценивать устные и письменные высказывания с точки зрения языкового оформления, эффективности достижения поставленных коммуникативных задач;
- использовать основные виды чтения (ознакомительно-изучающее, ознакомительно-реферативное и др.) в зависимости от коммуникативной задачи;
- извлекать необходимую информацию из различных источников: учебно-научных текстов, справочной литературы, средств массовой информации, в том числе представленных в электронном виде на различных информационных носителях;
- создавать устные и письменные монологические и диалогические высказывания различных типов и жанров в учебно-научной (на материале изучаемых учебных дисциплин), социально-культурной и деловой сферах общения;
- соблюдать в практике письма орфографические и пунктуационные нормы современного татарского литературного языка;
- соблюдать нормы речевого поведения в различных сферах и ситуациях общения, в том числе при обсуждении дискуссионных проблем;

В результате освоения учебной дисциплины обучающийся должен **знать:**

- связь языка и истории, культуры татарского и других народов;
- смысл понятий: речевая ситуация и ее компоненты, литературный язык, языковая норма, культура речи;
- основные единицы и уровни языка, их признаки и взаимосвязь;
- орфоэпические, лексические, грамматические, орфографические и пунктуационные нормы современного татарского литературного языка; нормы речевого поведения в социально-культурной, учебно-научной, официально-деловой сферах общения.

Акушерка/ акушер должен обладать общими компетенциями, включающими в себя способность (по базовой подготовке):

ОК 1. Понимать сущность и социальную значимость своей будущей профессии, проявлять к ней устойчивый интерес.

ОК 2. Организовывать собственную деятельность, выбирать типовые методы и способы выполнения профессиональных задач, оценивать их эффективность и качество.

ОК 3. Принимать решения в стандартных и нестандартных ситуациях и нести за них ответственность.

ОК 4. Осуществлять поиск и использование информации, необходимой для эффективного выполнения возложенных на него профессиональных задач, а также для своего профессионального и личностного развития.

ОК 5. Использовать информационно-коммуникационные технологии в профессиональной деятельности.

ОК 6. Работать в коллективе и команде, эффективно общаться с коллегами и руководством, потребителями.

ОК 8. Самостоятельно определять задачи профессионального и личностного развития, заниматься самообразованием, осознанно планировать и осуществлять повышение своей квалификации.

ОК 9. Ориентироваться в условиях частой смены технологий в профессиональной деятельности.

ОК 10. Бережно относиться к историческому наследию и культурным традициям народа, уважать социальные, культурные и религиозные различия.

ОК 11. Быть готовым брать на себя нравственные обязательства по отношению к природе, обществу, человеку.

ОК 12. Организовывать рабочее место с соблюдением требований охраны труда, производственной санитарии, инфекционной и противопожарной безопасности.

ОК 13. Вести здоровый образ жизни, заниматься физической культурой и спортом для укрепления здоровья, достижения жизненных профессиональных целей.